

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/635/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5413205198
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5413205198.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky: D. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., J. č. XXX, proti odporcom: 1/ UniCredit Bank Czech republic and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Bratislava, Šancová č. 1/A, IČO: 47 251 336, 2/ BKB Partners, spol. s r.o., so sídlom Bratislava, Záhradnícka č. 68, IČO: 35 931 329, zastúpený spoločnosťou Kubicová, Benkóczki, Baláž - advokáti, s.r.o., so sídlom Bratislava, Záhradnícka č. 68, IČO: 35 917 148, o určenie, že práva zo záložnej zmluvy zanikli, v konaní o odvolaní odporcu 2/ proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 5C/87/2013-286 zo dňa 26. júna 2014, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku I., ktorým súd určil, že došlo k zániku práv vyplývajúcich zo záložnej zmluvy zo dňa 15.4.2010 č. V 489/10 na výkon záložného práva k nehnuteľnostiam v k. ú. W., zapísaných na LV č. XXX ako dom súp. č. XXX na parc. č. 1024/2 a parc. KNC č. 1017/3 trvalé trávne porasty o výmere 295 m², parc. KNC č. 1018/2 zastavané plochy a nádvoria o výmere 3 m², parc. KNC č. 1024/2 zastavané plochy a nádvoria o výmere 64 m² a na LV č. XXXXX ako parc. KNC č. 1024/3 zastavané plochy a nádvoria o výmere 21 m² a parc KNC č. 1024/4 zastavané plochy a nádvoria o výmere 155 m², a vo výroku III. o povinnosti odporcu 2/ nahradiť trovy konania zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

V nenapadnutých výrokoch II. a IV. ostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom určil, že došlo k zániku práv vyplývajúcich zo záložnej zmluvy zo dňa 15.4.2010 č. V 489/10 na výkon záložného práva k nehnuteľnostiam v k. ú. W., zapísaných na LV č. XXX ako dom súp. č. XXX na parc. č. 1024/2 a parc. KNC č. 1017/3 trvalé trávne porasty o výmere 295 m², parc. KNC č. 1018/2 zastavané plochy a nádvoria o výmere 3 m², parc. KNC č. 1024/2 zastavané plochy a nádvoria o výmere 64 m² a na LV č. XXXXX ako parc. KNC č. 1024/3 zastavané plochy a nádvoria o výmere 21 m² a parc KNC č. 1024/4 zastavané plochy a nádvoria o výmere 155 m². Žalobu voči odporcovi 1/ okresný súd zamietol. Zároveň týmto rozsudkom uložil odporcovi 2/ povinnosť zaplatiť navrhovateľke trovy konania vo výške 147,50 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odporcovi 1/ náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že záväzok dlžníka (spoločnosti FLATVISION, s.r.o.) vyplývajúci zo zmluvy o úvere č. 000040/SB/10/061 z 8.4.2010 bol už uhradený za dlžníka s jeho súhlasom navrhovateľkou platbou z jej hypotekárneho úveru v ČSOB, pričom úhrada bola realizovaná dňa 7.6.2011 vo výške 26.740,- Eur, ktorú sumu vyčíslil odporca 1/ ako vtedajší veriteľ práve uvedenou sumou ako tou, ktorú skutočný dlh dlžníka na úvere nepresiahne ku dňu 8.6.2011. Uspokojením záložným právom zabezpečenej pohľadávky (jej splnením) došlo k zániku záložného práva s poukazom na § 151md ods. 1 písm. a/ Občianskeho zákonníka. Žaloba bola zamietnutá voči odporcovi 1/ ako pôvodnému veriteľovi pohľadávky zabezpečenej záložným právom, ktoré bolo v posudzovanej veci predmetom sporu, a to z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie odporca 2/, ktorý sa domáhal jeho zmeny a zamietnutia žaloby. Uviedol, že z výroku napadnutého rozsudku nie je jasné, k zániku ktorých konkrétnych práv vyplývajúcich zo záložnej zmluvy malo dôjsť, teda či došlo k zániku práv záložcu alebo k zániku práv záložného veriteľa alebo k zániku práv iných osôb, alebo k zániku všetkých práv všetkých účastníkov záložnej zmluvy, a rovnako z výroku napadnutého rozsudku nie je zrejmé, aký je vo svetle určenia zániku (nijako bližšie nešpecifikovaných) práv zo záložnej zmluvy ďalší právny stav synalagmatických povinností vyplývajúcich zo záložnej zmluvy, ako aj záložného práva samotného; rovnako nie je jednoznačné, o akú záložnú zmluvu zo dňa 15.4.2010 vo výroku napadnutého rozsudku vlastne presne ide, nakoľko zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. 000040A/SB/10/061, ktorá zabezpečovala záväzky spoločnosti FLATVISION, s.r.o. z inkriminovanej úverovej zmluvy, bola uzavretá dňa 8.4.2010. Ďalej odvolateľ akcentoval fakt, že na základe výroku napadnutého rozsudku, podľa ktorého došlo k zániku práv vyplývajúcich zo záložnej zmluvy (nedošlo k zániku samotného záložného práva), však nebude možné záznamom (teda úkonom okresného úradu plniacim výlučne evidenčné funkcie) zapísať do katastra zánik záložného práva. Zánik práv vyplývajúci zo záložnej zmluvy nie je totožný so zánikom záložného práva ako takého. Základnou podmienkou dôvodnosti (a teda východiskom prípadnej úspešnosti určovacej žaloby) je existencia naliehavého právneho záujmu navrhovateľa na požadovanom určení (v predmetnej veci na určení, že došlo k zániku práv zo záložnej zmluvy). Nepreukázanie naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie bez ďalšieho k zamietnutiu určovacej žaloby. Z uvedených skutočností je zrejmé, že určením zániku práv zo záložnej zmluvy sa spor medzi účastníkmi konania nevyrieši, len sa posúva do inej roviny a len určenie právneho stavu ohľadom záložného práva ako celku povedie k naplneniu základného cieľa občianskeho súdneho konania, teda k úplnému odstráneniu sporu medzi účastníkmi konania. Navyše okresný súd vo výroku rozsudku určil, že došlo k zániku práv vyplývajúcich zo záložnej zmluvy, pričom je zjavné, že k zániku práva malo dôjsť v bližšie nešpecifikovanom okamihu v minulosti, pričom výrok napadnutého rozsudku nehovorí nič o tom, aký je stav v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku. Ďalej odporca 2/ poukazoval na základný právny vzťah vzniknutý medzi odporcom 1/ a spoločnosťou FLATVISION, s.r.o., ktorí sa dohodli, že odporca 1/ môže platbu navrhovateľky započítať na plnenie akéhokoľvek splatného záväzku FLATVISION, s.r.o. Prejav vôle navrhovateľky, ani údajný omyl navrhovateľky, ani žiadna iná právna skutočnosť na strane navrhovateľky nemôže spôsobovať zmenu obsahu záväzkového vzťahu medzi odporcom 1/ a spoločnosťou FLATVISION, s.r.o., nakoľko navrhovateľka nebola stranou tohto obchodného záväzkového vzťahu a nemala právnu možnosť ovplyvňovať a toľdž nie meniť obsah vzájomných práv a povinností odporcu 1/ a FLATVISION, s.r.o. V danej veci bol tiež nedôvodný odkaz okresného súdu na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. Obdo V 8/2003, pretože toto sa týkalo inej skutkovej situácie. Okresný súd sa tiež nevysporiadal s námietkami odvolateľa ohľadom dražby, ktorá sa realizovala za účelom uspokojenia zabezpečenej pohľadávky odporcu 1/.

Navrhovateľka vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadala napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Ak odporca namietal dátum uzavretia záložnej zmluvy uvedený vo výroku rozsudku, k tomu uviedla, že ide len o písaciu chybu; pri formulovaní návrhu vychádzala z opisu záložnej zmluvy podľa údajov na liste vlastníctva. Zmluva je ďalej označená číslom jej vkladu do katastra, je to nezameniteľná zmluva, iná záložná zmluva nebola medzi účastníkmi uzavretá. Súhlasila s názorom okresného súdu, cieľom odporcu 2/ je zbaviť ju jej nehnuteľného majetku.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. toto rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil vo výroku o určení, že došlo k zániku práv vyplývajúcich zo záložnej zmluvy, a v závislom výroku o povinnosti odporcu 2/ zaplatiť trovy konania a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V nenapadnutých výrokoch ostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje § 157 ods. 2 O.s.p., dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Odôvodnenie rozhodnutia dovoľuje účastníkovi konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej. Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.

1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pokiaľ súd náležite neodôvodní svoje rozhodnutie, osobitne také, ktorým ukladá nejakú povinnosť, odníme účastníkovi konania právo konať pred súdom, čo je jeden z dôvodov pre zrušenie rozhodnutia v odvolacom konaní (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Z uvedeného vyplýva, že súd je povinný pri odôvodňovaní svojich rozhodnutí dodržať základné obsahové požiadavky formulované v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie je koncipované tak, aby jasne, stručne a zrozumiteľne v sebe zahrnulo všetky náležitosti uvedeného zákonného ustanovenia - vymedzenie predmetu konania, dôkaznej situácie a jej právne posúdenie. Súd je pri formulovaní odôvodnenia rozhodnutia viazaný predovšetkým požiadavkou stručnosti, presnosti, ako aj základnými princípmi logického myslenia.

Z obsahu výroku napadnutého rozsudku je zjavné, že okresný súd určil, že došlo k zániku práv vyplývajúcich zo záložnej zmluvy na výkon záložného práva k označeným nehnuteľnostiam. Z odôvodnenia rozsudku ale vyplýva, že okresný súd sa v podrobnom odôvodnení svojho rozsudku zaoberal otázkou zániku záložného práva, čo však nemožno stotožniť so zánikom práva na výkon záložného práva. Rozhodnutie považoval odvolací súd na základe uvedeného za nepreskúmateľné, keďže jeho odôvodnenie nezodpovedá výslednému rozhodnutiu vyjadrenému vo výrokovej časti.

Vzhľadom na to, že obsahom návrhu na začatie konania bol určovací výrok, krajský súd považoval za nevyhnutné zamerať svoju pozornosť na základnú požiadavku nevyhnutnú pre úspešnosť určovacej žaloby podľa § 80 písm. c/ O.s.p.

V zmysle § 80 O.s.p. návrhom na začatie konania (žalobou) možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä a/ o osobnom stave (o rozvode, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení rodičovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení za mŕtveho); b/ o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva; c/ o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p., musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996).

Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie).

V súvislosti s rozhodovaním sporov, kde sa predpokladá pre dovŕšenie právnej ochrany účastníka aj zápis do katastra nehnuteľností je nevyhnutné zamerať svoju pozornosť aj na fakt, aký význam bude mať rozsudok súdu z hľadiska jeho zápisu do katastra nehnuteľností a či takýto zápis vyrieši v duchu vyššie formulovaných úvah konečným spôsobom právne postavenie účastníkov.

Vzhľadom na existujúce rozpory v rozhodnutiach, keď výroková časť nezodpovedá podrobným úvahám prvostupňového súdu v odôvodnení rozsudku a nedostatočné posúdenie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní súd prvého stupňa odstráni vytýkané nedostatky a vychádzajúc z vysloveného právneho názoru vo veci opätovne rozhodne.

Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.